

Leszkay András bácsi Moha-meséje

Alap

A múlt vasárnap meglátogatott engem odahaza Törpeháza egy váci pajtásotok, a kilenc éves Bagdi Tomi. Szülei és rokonai letelepedtek a közelben egy tisztáson. Tomit azonban a házikómban marasztottam egész napos vendégül. Igen tetszett neki az én kicsiny házam, megnézegette minden zegét-zugát, s éppen a padlásról mászott lefelé, mikor ezt kérdeztem tőle: „Megtanultad-e már a holnap leckédet?” Rándított egyet a vállán, és így felelt: „Ilyenkor még, év elején nem nagyon töröm magam. Majd később rákapcsolok a tanulásra.”

Ebéd után kivittünk két fekvőszéket a ház mögé, a gyümölcsös kertbe. Lefeküdtünk, és hallgattuk a körtét kószoló darazsak zümmögését. Tomi egyszerre csak ezt kérdezte: „Ki építette ezt a házikót?” „En magam.” „Hát Moha bácsi ehhez is ért?” „A törpék ezermesterei. De jó, hogy kérde a házépítést! Mert éppen ennek a háznak az építésekor egy furcsa történet történt.” Persze, Tomi megkérte, hogy mondjam el azt a furcsa történetet, s én igen szívesen el is mondtam. Elmondom most nektek is.

Amikor híre terjedt a faluban, hogy elköltözöm szüleimtől, s házat építünk magamnak ebben a gyümölcsösben, beállított hozzám egy velem egykorú törpeházi legény, Menyus. Elmondotta, hogy ő is szeretne házikót építeni magának, de nem járatos eléggé az építés fortélyaiban. Azt szeretné tehát, ha ugyanakkor építhetné a házat, mikor én a magamét. Figyelhetné a munkámat, s tüstént utánozhatná. A terv jó volt, s én készséggel meg is ígértem, hogy minden reggel megmagyarázom, mit csináljon aznap, s hogyan csinálja. Így is történt. Az első reggelen megmutattam neki a magam telkén, hogyan kell megásni a gödröt a ház alapozásához, s miként kell szilárd alapot rakni. Délajtáiban meglepő hírt hallottam. Vásár volt aznap odalent Nógrádverőcén, s fálumbéli legények hazatérőben azt újságolták nekem, hogy Menyus reggel óta puffogat a légpuskával a vásári céllövöldében. Persze, nagyot néztem: „Menyus? Nem tévedtek? Hiszen ő ma a házat alapozza!” De a legényeknek volt igazuk. Menyus este átjött hozzám, s mentegetőzött: „Ma még nem dolgoztam valami sokat, holnap azonban rákapcsolok a munkára.”

De másnap a favágóknál járt, végig akarta nézni, hogyan döntenek ki egy sok száz éves, korhadt tölgyet, s este ismét mondtam: „Még ma se dolgoztam valami sokat, de holnap már iga-

zán rákapcsolok.” Másnap azonban cirkusz érkezett a völgybéli faluba, s Menyus nem mulaszthatta el, hogy tüstént le ne siessen báméskodni. Este aztán ismét fogadkozott, „Holnap már egészen igazán rákapcsolok, Moha!” Most már ráförmedtem: „Tanácsolom is, hogy kapcsolj rá, mert holnap este átmegek megnézni, mennyire haladtál, holnapután pedig már azt magyarázom meg, miként kell beilleszteni az ajtót.”

Másnap este át is mentem, s úgy láttam, hogy csakugyan „rákapcsolt” a munkára. Házának alapfala valamilyen még magasabban is állt ki a földből, mint az én házamé. Ettől kezdve szorgalmasan dolgozott. Gyakran átjött, megfigyelte, hogyan illeszttem helyükre az ablakokat, miként építem a kéményt, hogyan ácsolom a tetőzetet, miként szögezem fel a gerendákra a léceket, hogyan rakom a lécekre a piros cserepeket, aztán sietett a maga telkére, s dolgozott. Majdnem egyszerre készült el a két ház, s még az ősz beállta előtt be is költöztünk mindketten. Menyus még házavató vacsorát is rendezett a barátai számára, s tett az asztalra egy-két flaska borocskát is. A bort a törpék nemigen bírják, mi tehát csak úgy óvatosan, törpe módra kortyolgattunk. Menyus azonban nagy örömben megfeledkezett az óvatosságról. Nem lett ugyan részeg, de... gyöngécskén állt a lábán. Mi fektettük hát ágyba, a vendégei, betakartuk, szép álmokat kívántunk neki az új házában, s hazalépegettünk. De alig feküdtem le magam is az új házamban, megzörgették az ablakom: „Gyere gyorsan! Részakadt a ház Menyusra!” Mire az utcára értem, már rohantak mindenfelől fáklával a törpék. Rettenetes óra volt az, amíg kapkodva, kínlódva szétdobáltuk a romhalmazt, gerendákat, téglákat, köveket. Kiabáltunk, siettettük egymást, Menyus édesanyja meg zokogva jajgatott. „Menyus! Menyuskám! Édes jó fiacskám! Elsz-e még?” Végre szétdobáltuk az összes omladékot, már szabadon állt az ágy is, amelybe Menyust fektettük, s akkor megdöbbenve egymásra bámultunk. Menyus ugyanis nem találtuk az ágyban. Hogyan lehetett Menyus? Néhány másodpercig döbbenetes csönd volt. És akkor ebben a csöndben meghallottuk, hogy valaki horkol az ágy alatt.

Hogy mi történt, azt már Menyus mondtotta el. Amikor potyogni kezdett rá a vakolat, és recsegni-ropogni kezdett a tető, hirtelen bebújt az ágy alá. Az erős tölgyfaág megvédte a

leszakadó gerendáktól, s amikor hallotta, hogy már hordják is fölülre az omladékot, annyira megnyugodott, hogy a borocská hatására még álomba is merült. Szülei ölelték, csókolták, a legények szídták, hogy legalább kiálthatott volna: semmi baja, nem kell annyira kapkodnunk – én pedig... én pedig azon gondolkodtam, mitől dőlt össze a ház. Felszedtem egy helyen a fal köveit, és egyszerre csak megdöbbenve rákiáltottam Menyusra. „Te eszeveszett! Hiszen ennek a háznak nincs alapzata!” Menyus rándított egyet a vállán: „Alapzata nincs, az igaz...”, de minden egyebet nagyon jól megépítettem! Később már erősen rákapcsoltam a munkára!” Ott álltak az omladék körül a fáklafényben Törpeháza összes lakosai, s most mindnyájan óriási nevetésben törtek ki. Hahotázva kiáltották: „Rákapcsolt Menyus a munkára! Később már erősen rákapcsolt! De alapzatot... hahaha... alapzatot nem rakott! Látjuk, megnyit ér, hogy később már erősen rákapcsolt! Ó, ez a bumfordi Menyus!”

Amikor idáig értem a történetben, ahol körülbelül vége is, az én Tomi barátom hirtelen felült a fekvőszéken, és ezt kiáltotta: „Értem! Most értem csak meg, miért éppen ezt a történetet mondta el nekem Moha bácsi! Mert azt mondtam délelőtt, hogy csak később kapcsolok rá a komoly tanulásra!” Mosolyogva bólogattam: „Azért, bizony, azért mondtam el, Tomi barátom! Hogy megértsd: olyan a tanulás is, mint a házépítés. A tetőt csak szilárd fal tartja meg, a fal meg csak akkor lehet szilárd, ha jól megépített alapon nyugszik. A leckék éppen úgy egymáson épülnek fel, ahogyan a tető a falon nyugszik, a fal meg az alapzaton. A novemberi leckéket nem értem meg, ha nem tanultad meg az októberi tanulnivalót. Az októberi nem állja meg a helyét a fejedben, ha nem illesztheted rá a szeptemberi leckék szilárd alapjára.” Ebben a pillanatban bejöttek a kertbe Tomi szülei, rokonai és így szóltak: „Indulunk, Tomi! Köszönd meg Moha bácsinak a vendégül látást.” Tomi édesapja pedig ezt kérdezte: „Mi szépre tanított Moha bácsi?” Én válaszoltam Tomi helyett: „Semmi különösre. Megtanítottam házat építeni tudásból.” Ezt persze hirtelenében nem értették, elbámultak, és mindenki csodálkozva hallgatott. Kivéve természetesen a körtéről körtére roppenő, zümmögő darazsakat....